

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Володимир САДКОВИЙ

«__»_____2023 року

ПРОГРАМА

фахового іспиту для осіб, які вступають на навчання для здобуття ступеня "бакалавр" на основі раніше здобутого ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) вищої освіти

Спеціальність: 261 "Пожежна безпека"

Освітньо-професійні програми: "Пожежна безпека", "Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи", "Аудит пожежної та техногенної безпеки"

Харків - 2023

ВСТУП

Фаховий іспит проводиться з метою перевірки та оцінки теоретичної підготовки вступника, встановлення рівня його знань з основних фахових дисциплін за відповідною освітньо-професійною програмою.

Фаховий іспит проводиться в усній формі з використанням трьох теоретичних питань, що наведені у білетах.

Час на підготовку до відповіді складає 30 хвилин.

Для складання випробування вступник може використовувати ручки, олівці, лінійку, калькулятор. Усі інші матеріали, як то законодавчі та нормативні акти, методичні матеріали, довідники, словники, записи, конспекти, тощо, а також засоби мобільного зв'язку, будь-які носії інформації протягом іспиту вступнику використовувати суворо забороняється.

У разі порушення зазначених вимог, а також при виявленні проявів несамостійної підготовки до відповіді, голова фахової атестаційної комісії має право видалити вступника з випробування з виставленням йому загальної незадовільної оцінки.

1. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ КАНДИДАТА НА НАВЧАННЯ З ФАХОВОГО ІСПИТУ

Рівень знань кандидата на навчання за результатами відповіді оцінюється за стобальною шкалою (від 100 до 200) за такими критеріями:

Кількість балів	Критерії, за якими оцінюється відповідь
190 – 200	Кандидат на навчання дав повну і правильну відповідь на всі питання, логічно та послідовно виклав матеріал, показав уміння застосовувати закони і правила в конкретних ситуаціях, показав володіння спеціальною термінологією а мовну культуру.
189-160	Кандидат на навчання дав повну і правильну відповідь на всі питання, при цьому можливі 1-2 не грубі помилки; логічно та послідовно виклав матеріал, показав уміння застосовувати закони і правила у конкретних ситуаціях, показав володіння спеціальною термінологією.
135-159	Кандидат на навчання показав знання основного матеріалу, але не розкрив його деталей, припустився при цьому 2-3 грубих помилок, або дав неточні формулювання.
100-134	Кандидат на навчання знає незначну частину програмного матеріалу, у відповідях на теоретичні та практичні питання припускається грубих помилок, слабо володіє спеціальною термінологією.

0-99	Кандидат на навчання не знає значної частини програмного матеріалу, не може надати відповіді на теоретичні та практичні питання, не володіє спеціальною термінологією, має низьку мовну культуру.
------	---

В разі отримання кандидатом на навчання менше 100 балів, фаховий іспит вважається не складеним, а такій особі відмовляється в подальшій участі в конкурсі на зарахування на навчання.

2. ПЕРЕЛІК ТЕМ ДО ФАХОВОГО ІСПИТУ

2.1. Перелік тем з навчальної дисципліни «Організація робіт у непридатному для дихання середовищі»

1. Організація роботи у непридатному для дихання середовищі, мета та завдання.
2. Пожежні рукава.
3. Рукавне обладнання.
4. Ручні та переносні пожежні стволи та монітори.
5. Повітряно-механічна піна. Обладнання для отримання ПМП.
6. Переносні пожежні драбини. Немеханізований пожежний інструмент.
7. Пожежно-рятувальні автомобілі. Комплектація основних пожежно-рятувальних автомобілів.
8. Загальні відомості про горіння та горючі речовини. Первинні засоби пожежогасіння.
9. Вогнегасники. Прийоми застосування вогнегасників.
10. Загальні відомості про протипожежне водопостачання.
11. Організація караульної служби в державній пожежно-рятувальній частині
12. Засоби індивідуального захисту пожежного-рятувальника
13. Організація постової та дозорної служби в державній пожежно-рятувальній частині.
14. Порядок зміни чергових караулів.
15. Збір, виїзд, порядок слідування за сигналом «Тривога». Оперативне розгортання сил та засобів.
16. Обов'язки особового складу під час ведення оперативних дій. Поняття про тактичні можливості караулу на основних пожежно-рятувальних автомобілях.
17. Розвідка та рятування людей на пожежі.
18. Основні поняття про фізіологію дихання, продукти горіння та їх вплив на організм людини
19. Класифікація засобів індивідуального захисту органів дихання (ЗІЗОД)
20. Будова та принцип роботи апаратів на стисненому повітрі (АСП)
21. Особливості будови та принципу роботи АСП Drager
22. Особливості будови та принципу роботи АСП Auer

23. Виконання перевірки № 1 АСП
24. Виконання оперативної перевірки АСП
25. Розрахунки тиску та часу виходу ланки при роботі в АСП
26. Виконання обов'язків постового на посту безпеки
27. Правила роботи в АСП
28. Порядок включення і виключення із АСП
29. Спорядження ланки ГДЗС і організація зв'язку
30. Порядок переміщення ланки в непридатному для дихання середовищі
31. Порядок пошуку і рятування людей ланкою ГДЗС
32. Організація роботи ланок ГДЗС в умовах високої та низької температури
33. Правила безпеки при роботі в АСП
34. Робота в АСП на свіжому повітрі (ходьба та нешвидкий біг)
35. Робота з рятувальною мотузкою в АСП (закріплення за конструкцію)
36. Робота з рятувальною мотузкою в АСП (подвійна рятувальна петля)
37. Подолання смуги психологічної підготовки
38. Робота в АСП в замкненому просторі
39. Робота з драбинами в АСП (прокладка рукавної лінії по висувній драбині в АСП)
40. Робота в АСП в складі ланки ГДЗС в непридатному для дихання середовищі
41. Отримання допуску до самостійної роботи в АСП

2.2. Перелік тем з навчальної дисципліни «Основи спеціальної та військової підготовки»

1. Вибухові суміші та речовини. Заходи безпеки при поводженні з ними.
2. Збереження та транспортування вибухонебезпечних пристроїв та речовин. Заходи безпеки.
3. Піротехнічні засоби: призначення, класифікація та заходи безпеки.
4. Особливості вивчення та аналізу місцевості по топографічних картах підрозділами ДСНС.
5. Поняття про топографічну карту. Класифікація, розграфка та номенклатура топографічних карт.
6. Зображення місцевості та вимірювання відстані і площ на топографічних картах.
7. Рельєф місцевості та зображення його на топографічних картах.
8. Прямокутні та географічні координати об'єктів.
9. Вимір по карті дирекційних кутів та азимутів. Перехід від дирекційного кута до магнітного азимута.
10. Сутність і способи орієнтування на місцевості
11. Сутність та основні показники радіоактивності.
12. Особливості та технології використання внутріядерної енергії.
13. Біологічна дія іонізуючого випромінювання та заходи захисту від нього.

14. Методика прогнозування і оцінки радіаційної обстановки та визначення заходів щодо захисту населення при аваріях (руйнуваннях) на радіаційно-небезпечних об'єктах.

15. Класифікація і характеристики запалювальних речовин та захист від них.

16. Класифікація та принцип побудови засобів індивідуального захисту від радіоактивних і небезпечних хімічних та біологічних речовин.

17. Основи вогневої підготовки та стрільби зі стрілецької зброї.

18. Заходи безпеки при поводженні зі стрілецькою зброєю та боєприпасами. Призначення, бойові характеристики та загальна будова автомата Калашникова.

19. Порядок неповного розбирання та збирання автомата Калашникова. Прийоми та привила стрільби з автомата Калашникова.

20. Призначення, бойові характеристики та загальна будова ручних осколочних гранат. Заходи безпеки при киданні ручних гранат.

2.3. Перелік тем з навчальної дисципліни «Основи пожежно-рятувальної справи»

1. Надягання спеціального (захисного) одягу та спорядження.

2. Закріплення рятувальної мотузки за конструкцію.

3. В'язання подвійної рятувальної петлі з надяганням її на потерпілого.

4. Експлуатація вогнегасників.

5. Робота з напірними пожежними рукавами.

6. Робота з ручними пожежними стволами.

7. Робота з всмоктувальними пожежними рукавами.

8. Підйом по підвішеній штурмовій пожежній драбині у вікно 2-го поверху із завішуванням драбини у вікно 3-го поверху навчальної башти.

9. Перенесення, підвішування і підйом по штурмовій пожежній драбині у вікно 2-го поверху із завішуванням драбини у вікно 3-го поверху навчальної башти.

10. Підйом по підвішеній штурмовій пожежній драбині у вікно 4-го поверху навчальної башти.

11. Первинні засоби пожежогасіння. Призначення, класифікація і порядок приведення в дію переносних та пересувних газових та порошкових вогнегасників.

12. Порядок експлуатації, технічне обслуговування та порядок перезарядки газових та порошкових вогнегасників.

13. Первинні засоби пожежогасіння. Призначення, класифікація і порядок приведення в дію. Переносних та пересувних водопінних пожежних вогнегасників.

14. Порядок експлуатації, технічне обслуговування та порядок перезарядки водопінних пожежних вогнегасників.

15. Організація постової та дозорної служби в ДПРЧ по охороні об'єктів на договірних засадах.

16. Практичне відпрацювання схеми маршрутів дозорних на об'єктах НУЦЗ України.

17. Практичне відпрацювання при роботі з немеханізованим інструментом особового складу при ліквідації НС.

18. Відпрацювання дій особового складу чергових караулів згідно з табелем оперативного розрахунку на автоцистерні та автонасосі.

19. Організаційні заходи щодо виготовлення пожежних щитів (стендів). Комплектація основними засобами пожежогасіння.

20. Відпрацювання способів рятування людей на пожежі.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

3.1. Список рекомендованої літератури з навчальної дисципліни «Організація робіт у непридатному для дихання середовищу»

Основна:

1. Стрілець В.М. Засоби індивідуального захисту органів дихання. Основи створення та експлуатації / Стрілець В.М. – Х. : АПБУ, 2001. – 118 с. – (Навчальний посібник).

2. Безуглов О.Є. Пожежні рукава та рукавне обладнання: практичний посібник. / Безуглов О.Є., Колєнов О.М. – Харків : УЦЗУ, 2007. – 235 с.

3. Перепечаєв В.Д. Газодымозащитная служба пожарной охраны: ученик. / Перепечаєв В.Д., Береза В.Ю. – Черкассы, 2000. – 468 с.

4. Чернов С.М. Ізолюючі апарати. Обслуговування та використання: навчальний посібник / Чернов С.М., Ковалишин В.В. – Львів, «СПОЛОМ», 2002. – 194 с.

5. Безуглов О.Є. Первинна підготовка пожежного-рятувальника: навч. посібник / Безуглов О.Є., Колєнов О.М., Іщук В.М. – Х., 2013 – 256 с.

6. Основи створення та експлуатації апаратів на стисненому повітрі / [П.А.Ковальов, В.М. Стрілець, О.В.Єлізаров, О.Є.Безуглов] – Х., 2005. – 359 с.

7. Пожежна та аварійно-рятувальна техніка: (Історія, сьогодні, майбутнє) / [О.М. Ларін, І.М. Грицина, С.В. Васильєв, Кривошей Б.І.] – Х.: АГЗУ, 2005. – 256 с.

8. Пожежна тактика: Підручник / [П.П. Ключ, В.Г. Палюх, А.С. Пустовой та ін.] – Х.: Основа, 1998. – 526 с.

9. Пожежно-рятувальна підготовка / [Безуглов О.Є., Горпинич І.А., Олійник Д.В. та ін.] – Х. : КП «Міська друкарня», 2011 – 228 с.

Додаткова

1. Кодекс цивільного захисту України. Кодекс України, від 02.10.2012 № 5403-VI.

2. Наказ МНС України від 01.07.2009 р. № 444 Про затвердження Настанови з організації професійної підготовки та післядипломної освіти осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту.

3. Наказ МВС України від 07.10.2014 року № 1032 Про затвердження Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах

управління і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

4. Наказ МВС України №340 від 26.04.2018 р. Статут дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж.

5. Наказ МНС України від 7.05.2007 року № 312 Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.

6. Наказ МВС України від 30.12.2014 року № 1417 Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні.

7. Правила експлуатації та типові норми належності вогнегасників. Наказ МВС України № 25 від 15.01.2018 р.

8. Державний класифікатор надзвичайних ситуацій. ДК-019:2010.

9. Наказ ДСНС України від 01.04.13 р. №107 Про затвердження Методичних рекомендацій з експлуатації та ремонту пожежних рукавів.

10. Настанова з організації газодимозахисної служби в підрозділах Оперативно-рятувальної служби МНС України. Наказ МНС України № 1342 від 16.12.2011р.

3.2. Список рекомендованої літератури з навчальної дисципліни

«Основи спеціальної та військової підготовки»

1. Матухно В.В., Толкунов І.О., Попов І.І., Іванець Г.В., та ін. Основи спеціальної та військової підготовки: підручник. Харків : НУЦЗУ, 2021. 275 с.

2. Назаров О. О., Барбашин В. В., Толкунов І. О., Рютін В. В. Основи організації піротехнічних робіт : навч. посіб. Харків : НУЦЗУ, 2011. 333 с. URL: http://books.nuczu.edu.ua/list.php?IDlist=Q_4#up.

3. Довідник офіцера сил цивільного захисту / заг. ред. О. В. Ховранюка. Кам'янець-Подільський : ВРВД ВІІ ПДАТУ, 2006. 300 с.

4. Бугайов А. Ю., Іванець Г. В., Ігнат'єв О. М., Толкунов І. О. Основи спеціальної та військової підготовки : навч. посіб. Харків : НУЦЗУ, 2016. 106 с. URL: http://books.nuczu.edu.ua/list.php?IDlist=Q_3#up

5. Удяньський М. М., Толкунов І. О., Бондаренко О. О., Матухно В. В., та ін. Основи вогневої підготовки: навч. посіб. Харків : НУЦЗУ, 2019. 156 с. URL: http://books.nuczu.edu.ua/list.php?IDlist=Q_1#up

3.3. Список рекомендованої літератури з навчальної дисципліни

«Основи пожежно-рятувальної справи»

1. Кодекс цивільного захисту України. Кодекс України, від 02.10.2012 № 5403-VI [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>].

2. Наказ МВС України № 1470 від 20.11.2015 року «Про затвердження Нормативів виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та працівників Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України до виконання завдань за призначенням» [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1528-15#Text>].

3. Наказ МНС України № 312 від 07.05.2007 року «Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України» [https://www.dsns.gov.ua/files/2019/2/14/321/PRAVIL_Ohor-Pr_MNS.pdf].

4. О.Є. Безуглов, І.А. Горпинич, Д.В. Олійник, О.М. Семків, В.В. Сипавін. Пожежно-рятувальна підготовка: навч. посіб. / НУЦЗУ, 2011. – 228 с [<http://ors.nuczu.edu.ua/uk/nav-1-pogp>].

5. Безуглов О.Є., Коленов О.М., Іщук В.М. Первинна підготовка пожежного-рятувальника: Навч. посібник, 2013 [<http://ors.nuczu.edu.ua/uk/nav-1-pogp>].

6. Наказ МВС України від 15.01.2018 року №25 Правила експлуатації та типові норми належності вогнегасників.

Голова фахової атестаційної комісії:

Сергій НАЗАРЕНКО